

ІНФОРМАЦІЙНІ ОСВІТНІ РЕСУРСИ ЯК ОСНОВА РОЗВИТКУ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ

В ХХІ столітті людство вступило в нову епоху свого розвитку – інформаційну, яка характеризується впровадженням нових інформаційних технологій, швидким поширенням та перетворенням інформації, глобалізацією суспільних процесів. Основними ресурсами в інформаційному суспільстві є інформаційні, від кількості і якості яких залежить розвиток тієї чи іншої сфери людської діяльності.

Сфера освіти характеризується наявністю чи не найбільшою кількістю інформаційних ресурсів, які лежать в основі відповідних навчальних ресурсів, оскільки інформація завжди була засобом і ціллю повноцінної навчальної діяльності. Саме тому освітяни та науковці створюють та поширюють велику кількість освітніх інформаційних ресурсів, в тому числі електронних.

Виникнення та поширення всесвітньої мережі Інтернет та її сервісів зумовили створення таких інформаційних ресурсів як веб-ресурси. В умовах сьогодення створити та поширити веб-ресурс може кожен користувач мережі Інтернет, проте для створення якісного освітнього веб-ресурсу потрібні певні вміння та навички, які є в сучасних педагогічних працівників.

Використання освітніх веб-ресурсів є доцільним при вивченні будь-яких дисциплін. У роботі [2] розглянуто такі форми використання веб-ресурсів у навчальному процесі як пошук основних понять, питань з дисципліни у веб-просторі мережі Інтернет, віртуальних бібліотеках та інших веб-джерелах; організація і проведення конференцій, олімпіад з у мережі; організація дистанційного навчання.

З розвитком веб-технологій відбулась зміна організаційних форм навчання, що відбувається в напрямку індивідуальної і колективної проектної діяльності та індивідуальної роботи студентів, які передбачають зокрема відеофрагменти уроків з інформатики, конспекти уроків та позакласних заходів в друкованому та

електронному вигляді, джерела методичних матеріалів у вигляді веб-квестів, веб-сторінок, протоколів обговорення методичних проблем у телеконференціях, що розміщені в мережі Інтернет [3]. Методично обґрунтоване цілеспрямоване використання в навчальному процесі інформаційних ресурсів мережі Інтернет підвищує як теоретичну, так і прикладну спрямованість курсу інформатики [4].

Використання веб-ресурсів можна поділити на такі рівні:

- пошукова діяльність на основі тематичних каталогів ієрархічної структури;
- пошукова діяльність з використанням пошукових програм;
- використання потенціалу веб-ресурсів для організації дослідницької діяльності у навчальному процесі;
- проведення сумісних наукових досліджень на базі веб-технологій і веб-ресурсів предметних галузей;
- створення власного веб-середовища у вигляді тематичного каталогу предметної галузі або персонального веб-сайту;
- навчання і допомога тим, хто навчається, в створенні своїх власних веб-ресурсів;
- створення веб-ресурсів на певну тему, що задовольняють певні вимоги (веб-квести);
- підтримка навчального курсу засобами веб-ресурсів;
- участь в створенні, підтримці і розвитку освітнього порталу;
- створення дистанційних курсів і організація дистанційного навчання з використанням систем підтримки дистанційного навчання CLMS, наприклад, MOODLE, Claroline, ATutor, Dokeos і ін.

Вивчивши стан розробленості проблеми використання ОВР в психолого-педагогічній і методичній літературі можна зробити висновок про її актуальність і необхідність продовження досліджень в цій галузі, оскільки багато питань залишаються не визначеними. Зокрема, це питання понятійного апарату, вихідних принципів, положень і вимог щодо створення і використання ОВР.

Питання понятійного апарату завжди залишається відкритим, особливо якщо мова йде про інформаційно-комунікаційні технології та їх використання, оскільки саме в цій галузі з'являються нові поняття і терміни, які потребують уточнення та визначення.

Проаналізуємо такі поняття як «електронний ресурс», «освітній електронний ресурс», «освітній веб-ресурс».

Електронні ресурси – це дані на електронних носіях, що можуть бути подані у вигляді текстових, графічних, звукових, відеоформатах або їх комбінацій (мультимедіа) [1]. ОЕР відрізняються від інших електронних ресурсів тим, що вони безпосередньо стосуються освіти, навчального процесу, окремої предметної галузі.

У Законі України «Про освіту» подається таке визначення: «... **освіта** – це основа інтелектуального, культурного, духовного, соціального, економічного розвитку суспільства і держави. Метою освіти є всебічний розвиток людини як особистості та найвищої цінності суспільства, розвиток її талантів, розумових і фізичних здібностей, виховання високих моральних якостей, формування громадян, здатних до свідомого суспільного вибору, збагачення на цій основі інтелектуального, творчого, культурного потенціалу народу, підвищення освітнього рівня народу, забезпечення народного господарства кваліфікованими фахівцями».

Відповідно, **освітнім ресурсом** можна вважати той ресурс, який призначено для освітніх цілей і, в процесі використання якого, відбувається цілеспрямований процес освоєння особистістю певної предметної галузі. Таким чином, **освітні електронні ресурси (ОЕР)** – це дані на електронних носіях, що можуть бути подані у вигляді текстових, графічних, звукових, відеоформатах або їх комбінацій, які стосуються освіти та призначені для забезпечення процесу навчання.

ОЕР носять багатоаспектний характер. З одного боку, їх можна класифікувати так само, як паперові освітні ресурси (навчальна книга, посібник) і відповідно, використовувати принципи класифікації, які застосовуються до традиційних паперових освітніх ресурсів. З іншого боку, вони належать до категорії електронних ресурсів і до них можуть бути застосовані принципи класифікації електронних ресурсів. За технологією створення, вони є програмними засобами, і до них може бути застосована класифікація педагогічних програмних засобів. Тому в основу класифікації ОЕР можна покласти загальноприйняті способи класифікації як паперових освітніх ресурсів, так і електронних ресурсів та педагогічних програмних засобів.

Як бачимо, освітні електронні та паперові ресурси мають багато спільного та відмінного, проте доцільно відзначити, що електронні ресурси є ефективнішими і актуальнішими на

сьогоднішній день. При виборі між двома видами ресурсу більшість користувачів обере електронний, оскільки його можна зберегти, поширити, використовувати окремі фрагменти, подати в різних форматах та на різних пристроях тощо. Такий ресурс не зношується часом, може використовуватись протягом невизначеного терміну, може редагуватись та удосконалюватись.

Список використаних джерел

1. ГОСТ 7.82-2001. Библиографическая запись. Библиографическое описание электронных ресурсов. Общие требования и правила составления: Межгосударственный стандарт. – Минск: Межгосударственный совет по стандартизации, метрологии и сертификации, 2001. – 23 с.

2. Івасик В.Б. Методика навчання елементів теорії графів у шкільному курсі інформатики з використанням педагогічних програмних засобів: Дис... канд. пед. наук: 13.00.02 / Національний педагогічний ун-т ім. М.П.Драгоманова. — К., 2001

3. Морзе Н.В. Система методичної підготовки майбутніх вчителів інформатики в педагогічних університетах: Автореф. дис... д-ра пед. наук: 13.00.02 / Національний педагогічний ун-т ім. М.П.Драгоманова. – К., 2003. – 39с.

4. Рєзіна О.В. Формування інформаційно-пошукових та дослідницьких умінь учнів старшої школи в процесі навчання інформатики: Автореф. дис... канд. пед. наук: 13.00.02 / Національний педагогічний ун-т ім. М.П.Драгоманова. — К., 2005. — 20с.